

Wanneer mag de vlag uit?

Mevrouw de voorzitter,

Het was weer die tijd van het jaar afgelopen maand, de vlag mocht uit! Overal in Amstelveen hingen Nederlandse vlaggen met rugzakken als wimpel. Immers, de geslaagden mochten gefeliciteerd worden. Toen ik door de stad fietste, die sfeer voelde en al die vlaggen zag, riep dat wel wat bij me op. Niet alleen hoopte ik persoonlijk op het feit dat ik ook snel geslaagd zou zijn voor mijn masters (wat inmiddels gelukt is, mijn scriptie is goedgekeurd en mijn diploma's worden aangevraagd, maar dat terzijde), maar wat me echt opviel, is dat het eigenlijk niet zo heel veel anders voelde als normaal. In Amstelveen lijkt het soms wel alsof permanent de vlag uit mag, zo blij zijn we hier met onszelf.

GroenLinks heeft het idee dat Amstelveen zichzelf zó geweldig vindt, dat men een beetje zelfgenoegzaam aan het worden is. Tuurlijk moeten we blij zijn te leven in een prachtige gemeente, maar er is nog ontzettend veel werk te verzetten. Zoals u inmiddels van mij gewend bent, onderbouw ik dergelijke stellingen op basis van de drie belangrijkste idealen voor GroenLinks, namelijk een sociaal, groen en vrijzinnig Amstelveen. Dat zal ik vandaag ook doen.

Sociaal

Om met sociaal te beginnen. Recent werd duidelijk dat we nog steeds in de top 3 staan van meest aantrekkelijke woongemeenten van Nederland. Dat is toch een prestatie waar velen van ons zich over in de handjes wreven. Nu staan we er op een boel vlakken ook goed op, maar van sommige van de indicatoren waar Amstelveen goed op scoort krijgt GroenLinks toch een beetje een vieze nasmaak in de mond.

Bijvoorbeeld, Amstelveen heeft een sociaaleconomische samenstelling die in dat soort lijstjes goed te noemen is. Amstelveen kent weinig armoede, bijstandsuitkeringen of mensen die arbeidsongeschikt zijn. Mooi toch, zou je zeggen? Maar als je een paar stappen verder denkt, vraag je je af of dat komt omdat wij hier zo goed zijn in het hulp bieden aan mensen die het moeilijk hebben, of dat we doelbewust een problematische groep buiten de deur houden.

Laat ik dat illustreren aan de hand van wat GroenLinks nog steeds een symbolisch dieptepunt vindt van het afgelopen politieke jaar: de bezuinigingen die we hebben doorgevoerd op de regelingen voor mensen met een minimuminkomen. Dit vanuit het idee dat die regelingen te ruim zijn waardoor mensen niet aan het werk willen. Dat is nogal een cynisch mensbeeld: iemand in de bijstand is blijkbaar alleen maar te motiveren met financiële prikkels en is dus per definitie een luiwammes. En dan kwam twee weken geleden het nieuwsbericht nog binnen dat er steeds meer werkende armen zijn in Nederland. Mensen willen zich dolgraag nuttig maken, maar niet iedereen is geslaagd genoeg in het leven om het zelf te kunnen redden. Daarvoor heb je dus soms een overheid nodig die ze ondersteunt. Als mensen geen kant op kunnen vanuit hun bijstandsuitkering, duwen wij ze in Amstelveen misschien wel verder de ellende in. Er ligt een opdracht voor de wethouder om in de evaluatie van dit beleid ons ongelijk aan te tonen en te laten zien dat al die minima op wie nu gekort wordt dan vrolijk aan het werk zijn.

Veel meer voelen wij voor de experimenten die in den lande gedaan worden met repressievrije bijstand. Zo is het de D66-collega van wethouder Veeningen die zich in Utrecht hard maakt voor minder beknellende verplichtingen en regels in de bijstand, om uit te gaan van vertrouwen in plaats van wantrouwen in mensen. Staatssecretaris Klijnsma biedt daar nu ook ruimte voor. Waarom wil Amstelveen zich niet bij zo'n experiment aansluiten, vraag ik de wethouder? GroenLinks wordt daar in ieder geval enthousiast van.

Maar goed, stel, wethouder Veeningen heeft die luie donders gekort op hun regelingen, de economie trekt aan en mensen vinden een baan in Amstelveen waar ze zo net aan van kunnen rondkomen, dan willen ze natuurlijk ook ergens wonen.

Daar stuiten we dan op probleem nummer 2. We bouwen als stad immers alleen nog maar om de club mensen te faciliteren die al een behoorlijke portemonnee hebben. Denk aan de Scheg, waar we alleen maar dure koophuizen bouwen, of met huren van gemiddeld 1000 euro. Dat is voor mensen met een klein inkomen niet te betalen. Of denk aan de herontwikkeling van het KPMG-gebouw. De enige reden dat we dat geen *gated community* mogen noemen is omdat het hek schijnbaar niet zo hoog wordt, maar ook dat project lijkt vooral gericht op de *happy few*. En daarnaast zijn we sociale huurwoningen aan het verkopen terwijl wachttijden ellenlang zijn.

De toverstaf om alles in één keer op te lossen hebben wij ook niet, maar het begint met de problemen serieus te nemen. Stap twee is dan je verantwoordelijkheid nemen als stad om te blijven bouwen voor alle groepen. Dan bedoelen wij ook groepen die ons niet in de top 3 van hippe lijstjes zetten, maar die wel laten zien dat iedereen in Amstelveen, ongeacht zijn verdien capaciteit, welkom is. Dat kan best, dat is een kwestie van politieke keuzes.

Groen

Dan qua groen. Nu we meer geld gaan steken in citymarketing duikt de slogan "Amstelveen, stad in het groen" weer op. Ook op dat vlak is Amstelveen maar wat blij met zichzelf. Die groene waarde is belangrijk en moeten we koesteren, maar zijn we er al? Leven in een groene omgeving is ook leven in een gezonde omgeving: een omgeving waar de lucht die je inademt schoon is. Ook daar is nog veel werk aan de winkel.

Denk bijvoorbeeld aan de opgelaaide discussie over de ultrafijnstof-uitstoot van de vliegtuigen op en rond Schiphol. Amstelveen heeft daar erg veel mee te maken, met alle gezondheidsgevolgen van dien. En ik weet niet of jullie de app "luchtkwaliteit" kennen, een initiatief van onder andere het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Daarin kan je dagelijks de stand zien van de luchtkwaliteit in bijvoorbeeld Amstelveen. Ik moet de eerste dag nog tegenkomen dat die app de luchtkwaliteit van Amstelveen beter dan "matig" noemt.

We hebben hier een groot probleem te pakken, en het college lijkt daarbij een te afwachtende houding aan te nemen. Terecht is zij aan het lobbyen om te strikte bouwbeperkingen als gevolg van Schiphol aan te vechten, maar betekent dat dat we minder kritisch mogen zijn op de andere nadelen van de al maar groeiende luchthaven? Moeten we maar even zwijgen over gezondheid als het onze economie maar stimuleert? Zo werkt dat volgens ons niet. Het college moet net zo hard lopen om het LIB te versoepelen als om te verzekeren dat Amstelveners niet ziek worden van de lucht die ze inademen. Wij horen graag van het college of zij dat met ons eens is en hoe ze dat onderbouwt. Wat GroenLinks betreft moet er sneller aanvullend onderzoek komen en moeten we ook niet terugdeinzen maatregelen te nemen. Zo schijnen de files bij de A9 drastisch te zijn afgenomen, dat lijkt ons

een ideaal moment om nog eens te kijken of we die jarenlange bouwput voor ronkende auto's niet alsnog kunnen stoppen.

Rondom groen hebben we daarnaast het afgelopen jaar een robbertje gevochten met wethouder Bot vanwege zijn mislukte duurzaamheidsbeleid. We liggen als Amstelveen totaal niet op schema met onze ambities en dat is best gênant. Op dat gebied heeft GroenLinks ook flink van zich laten horen. Wie weet is de wethouder nog wel eens diep in de nacht badend in het zweet wakker geschrokken uit zorgen of we nu wel goed bezig zijn als stad. Op het persoonlijk vlak gunnen wij hem natuurlijk een goede nachtrust, maar politiek gezien zou het een goed teken zijn als dat gevoel van urgentie nu echt is doorgedrongen. Belangrijk is dat we van mooie praatjes en fotomomenten naar daadwerkelijke actie gaan. Dan is ons doel als GroenLinks misschien pas écht bereikt als het hele college moeite heeft om de slaap te vatten omdat ze zich zorgen maken over een duurzaam Amstelveen, want terecht wordt gezegd dat duurzaamheid verweven moet zijn in alles wat wij doen als stad.

De vraag is of met de nieuwe duurzaamheidsplannen de vlag al wel uit mag. Eerst had de wethouder namelijk een smallere opdracht meegekregen, die aan het mislukken was, maar nu belooft hij beterschap door een veel groter en breder programma te organiseren. Als groene partij rest ons niks anders dan om hem daarin volledig te steunen, maar we bekijken het geheel wel een beetje meewarig omdat het resultaat uit het verleden ons ook weer niet zo super veel vertrouwen heeft gegeven. Hoe kijkt hij daar nu zelf tegenaan? Wat geeft hem het vertrouwen dat deze bredere ambitie wél gaat lukken? Wij willen hem echter wel steunen in zijn ambities en daarom dienen wij een amendement in. Afvalscheiding is een potentieel grote bron van duurzaamheid, maar zeker in de hoogbouw lopen we achter en daarom wordt er wat ons betreft extra geld beschikbaar gesteld om daarbij een experiment mogelijk te maken.

Vrijzinnig

Dan tot slot richting vrijzinnigheid. Op één punt willen wij echt een hele dikke pluim aan zowel het college als de inwoners van Amstelveen geven, en dat betreft de vluchtelingen die wij welkom hebben geheten. In tijden van internationale onrust is het goed om te zien dat wij lokaal onze deuren openen. Er kwam soms helaas ook een hele bak vergif bij vrij, zoals de anonieme sneuneus die het nodig vond om onze burgemeester te bedreigen. Ook heb ik recentelijk voor de vijfde keer een sticker van verkeersborden op het zwarte pad moeten halen. Die is van onze extreemrechtse vrienden van het Identitair Verzet en waarschuwt voor "islamterreur". Gelukkig houden wij als politiek op dit vlak onze rug recht. Er is daarbij ook zo ontzettend veel positieve energie losgekomen in de stad, bijvoorbeeld te zien aan alle vrijwilligers die zich melden en in de weer zijn. Dat is oprecht ontroerend om te zien.

Punt daarbij op dit moment is wel dat driekwart van de opvang niet gebruikt wordt, net als in een groot deel van Nederland waar de noodopvangen leegstaan. Op een structureel niveau lijkt er sprake te zijn van een grotere uitstroom uit de noodopvang dan dat er vluchtelingen het land binnenkomen. Nu komt dat vooral vanwege een twijfelachtige deal met Turkije die vluchtelingen tegenhoudt, niet omdat het ineens Disneyland is geworden in Syrië of Eritrea, maar het betekent wel dat we kunnen verwachten veel ruimte vrij te houden in Kronenburg. Een vraag aan het college is hoe zij dat voor zich ziet. Kunnen we bijvoorbeeld op den duur niet eens kijken naar andere vormen van huisvesting daar, bijvoorbeeld een combinatie van studenten en statushouders? Als we de boel daar een beetje fatsoenlijk verbouwen kunnen we de ruimte nuttig gebruiken, maar misschien ook integratie en sociale veiligheid stimuleren.

Daarnaast mocht ik twee maanden terug mee op mensenrechtenreis naar Londen en York om lokale *best practices* te zien. Het was heel gaaf om te zien hoe andere gemeenten in andere landen zich inzetten om iedereen een veilige en vertrouwde plek in hun gemeenschap te bieden. En dan klinken mensenrechten misschien als iets abstracts, maar eigenlijk is een groot deel van mijn betoog daar al over gegaan. Heb je een plek om te wonen, ook al verdien je misschien niet het meeste geld? Is de lucht die je inademt gezond of ongezond? Ben je open of gesloten richting vreemden?

Het is daarbij ook belangrijk dat wij als gemeente blijven streven naar een inclusieve samenleving waarin voor elke Amstelvener plek is. Daarom dienen wij ook zoveel moties van andere partijen op dat vlak mee in. Die van het regenboogzebrapad bij Der Bogen van de PvdA raakt nog wel een extra gevoelige snaar. In veel andere gemeentes waren het GroenLinks-fracties die met dergelijke initiatieven kwamen en aangezien ik zelf tot de doelgroep behoor, was het ook wel eens door mijn gedachten geschoten. Tot nu toe deed ik er echter niks mee omdat ik het ergens suffe symboolpolitiek vond. Door het aanleggen van een zebrapad of het hijsen van een vlag worden we heus niet ineens toleranter naar elkaar. Maar mevrouw Veenboer begon hier een tijdje geleden over, toen was ik weer sceptisch, maar toen kwam de aanslag in Orlando binnen en dacht ik, ja dit soort dingen zijn misschien symboolpolitiek, maar symbolen zijn ook belangrijk. Symbolen laten zien dat je solidair bent met elkaar, dat je onverdraagzaamheid niet pikt en dat alle kleuren van de regenboog een plek in onze stad moeten kunnen vinden. Daarom dienen wij die motie vol overtuiging mee in. En om in het thema van mijn speech te blijven over dat de vlag uithangt, vroeg ik me direct af of de burgemeester ook bereid is om ieder jaar op *coming out day* de regenboogvlag te hijsen op het raadhuis als aanvulling?

Voorzitter ik rond af. Amstelveen is een gemeente om verliefd op te worden, maar we moeten niet verliefd raken op ons eigen spiegelbeeld. Hoogmoed komt voor de val en als je als gemeentebestuur continu de vlag hijst en je eigen geslaagdheid viert, liggen zelfgenoegzaamheid en snobisme op de loer. Dit terwijl er echt nog heel veel uitdagingen zijn om Amstelveen een écht sociale, groene en vrijzinnige stad te maken. Waar het college acties onderneemt om die ideale werkelijkheid te laten worden, vindt zij GroenLinks aan haar zijde. Waar ze de verkeerde kant opgaat, zal ze ons ook treffen met vragen, kritiek en verbetervoorstellen, zoals u de afgelopen minuten heeft kunnen horen. Als u echt werk maakt van een stad waar aandacht voor minder geslaagde mensen belangrijker is dan de top 3 van een of ander lijstje, waar ambities rondom groen en gezondheid verdergaan dan een PR-verhaal, en waar Der Regenbogen vooral pronkt als geheugensteuntje aan onszelf, dat werken aan een vrijzinnige stad altijd aandacht blijft vragen, dán mag de vlag pas echt uit.